

Budapesti Műszaki és Gazdaságtudományi Egyetem

Gyurász Gábor Tamás

Elektromos nagybőgő megvalósítása DSP-vel

MSc. Önálló laboratórium II.
beszámoló

Konzulensek:

dr. Bank Balázs Lajos

Orosz György

Problémafelvetés

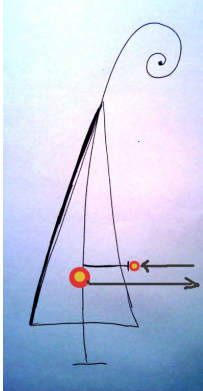
- A nagybőgő nehezen szállítható, törékeny, érzékeny hangszer
- Létezik alternatívája:

Az elektromos nagybőgő

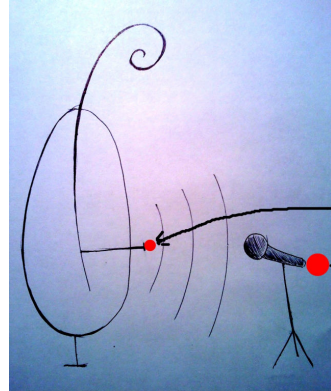
- Előnyei
 - Könnyen hordozható, masszív
 - A könnyű zenében új felhasználási lehetőségei lehetnek (effektek)
 - Nehezebben gerjed, könnyebben hangosítható
- Hátrányai
 - A hangjuk nem közelíti kellő mértékben akusztikus megfelelőjüket

Ez egy hangmérnöki illetve villamosmérnöki feladat.

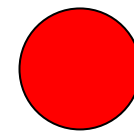
Probléma modellezése

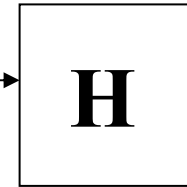
Piezelektromos jelátalakító
elektromos nagybőgőn

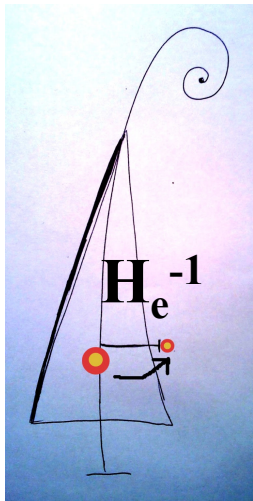
Mikrofon által mért
hangnyomásszint
az akusztikus nagybőgő előtt

piezo-pickup
jele

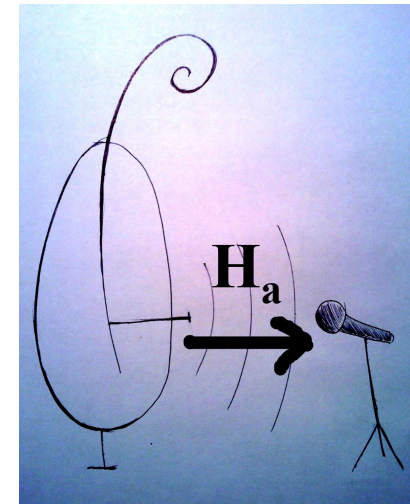

mikrofon által
mért jel

A hűrok gyakorlatilag azonos módon gerjesztik a bőgők testét a húrlábon keresztül, ezért H átviteli karakterisztika az alábbi módon adódik:

$$H = H_e^{-1} * H_a$$

Gerjesztési mód megválasztása, mérési pontok

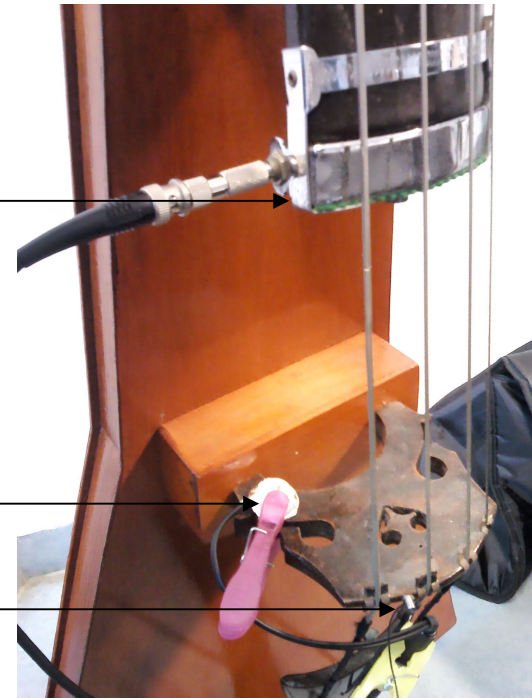
gerjesztő kalapácsok

BJ4399

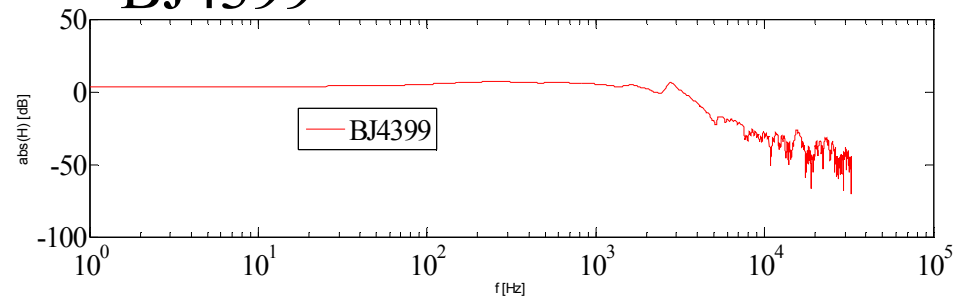
mágneses hangszedő

piezo-hangszedő

BJ4182

BJ4399

A mérés során felhasznált eszközök

USB

**Roland UA 101
USB hangkártya**

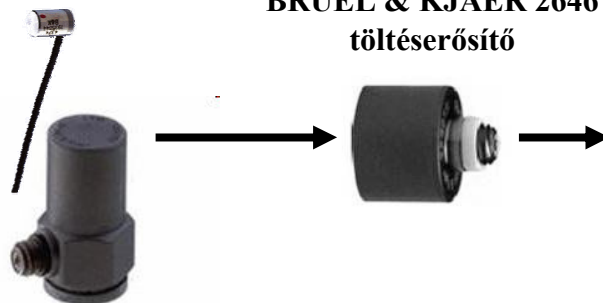
**Behringer ECM8000
Mérőmikrofon,
piezo- és mágneses hangszedő**

**BRUEL & KJAER NEXUS
2690 2693**

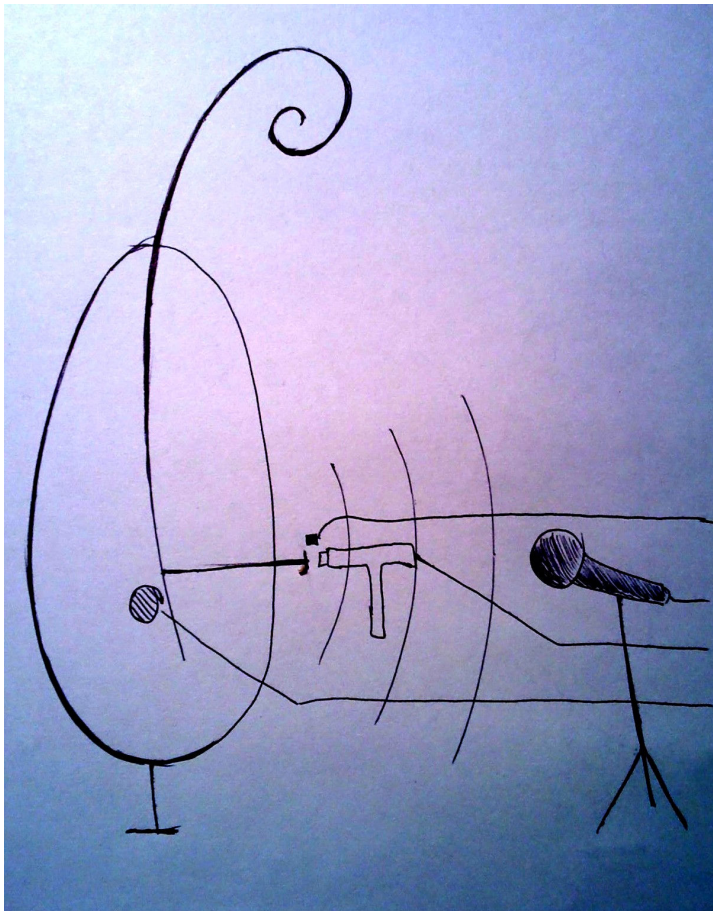
jel kondicionáló erősítő

**BRUEL & KJAER 4374
ill. 4399 gyorsulásmérő**

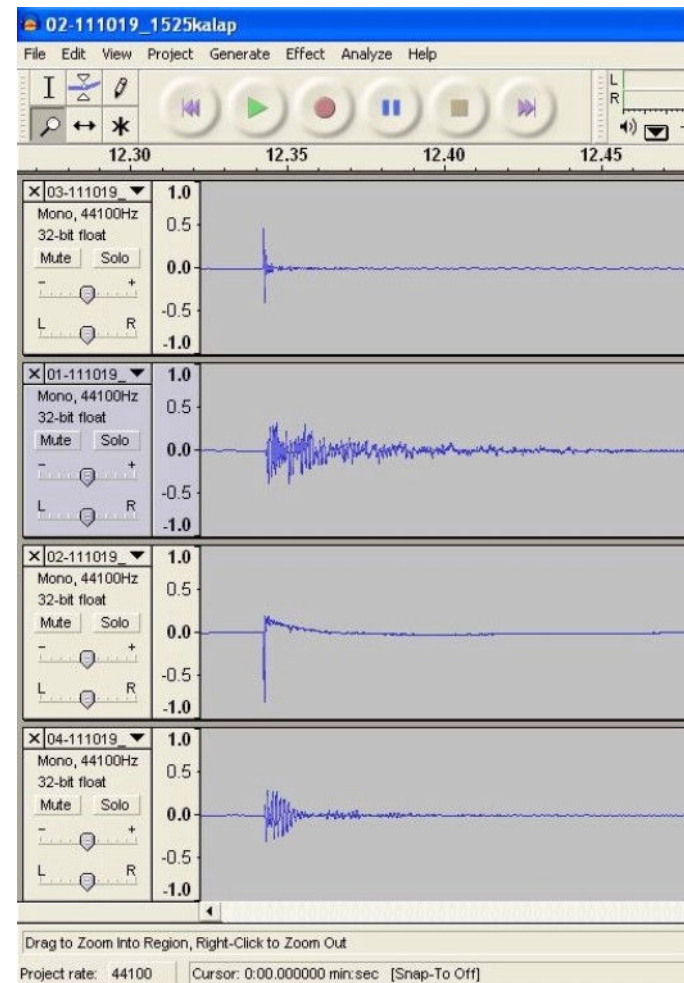
**BRUEL & KJAER 2646
töltéserősítő**

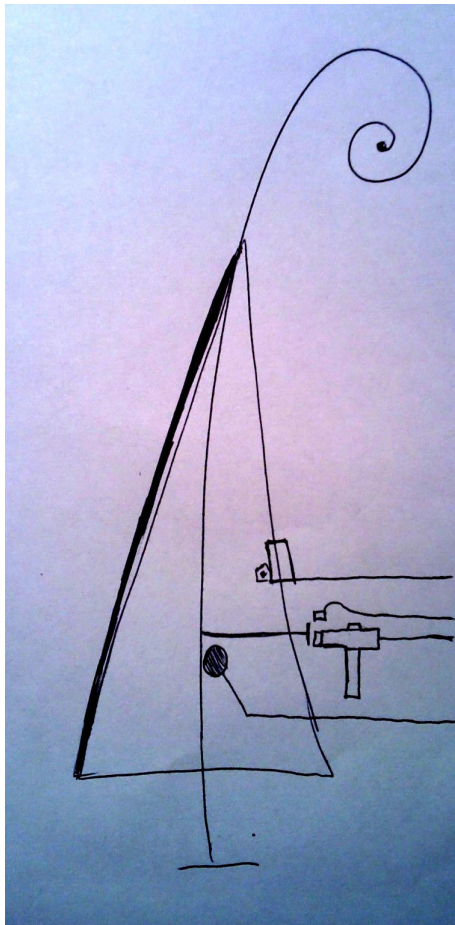
Az akusztikus nagybőgő átviteli függvényének mérése

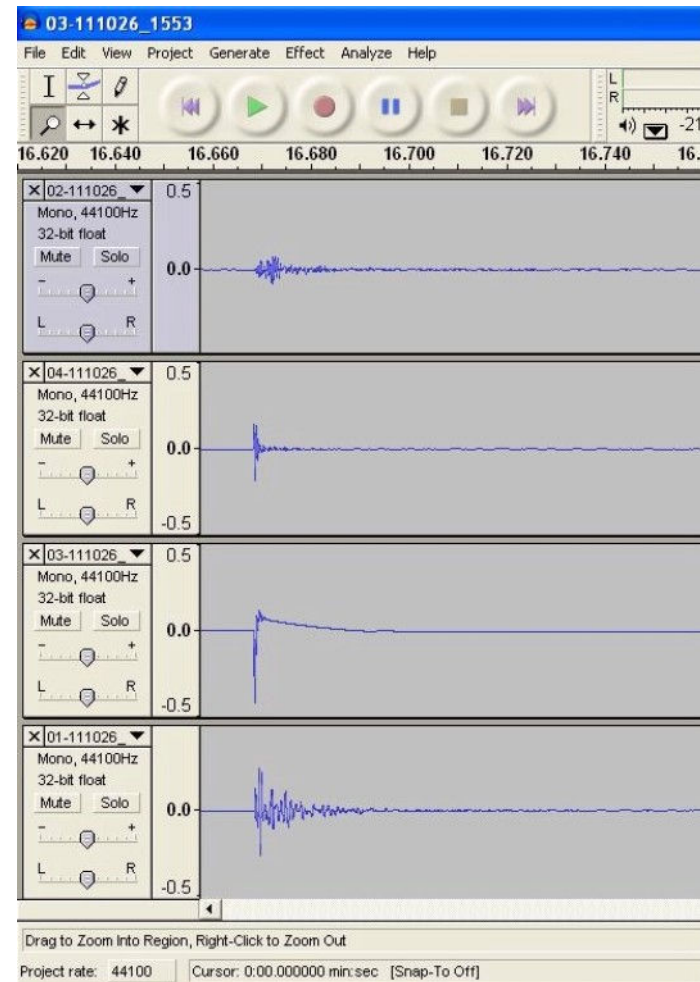
gyorsulás a húrlábon
mikrofon
gyorsulás a kalapácson
piezo-pickup

Az elektromos nagybőgő átviteli függvényének mérése

mágneses pickup
gyorsulás a húrlábon
gyorsulás a kalapácson
piezo-pickup

A felvételek feldolgozása I.

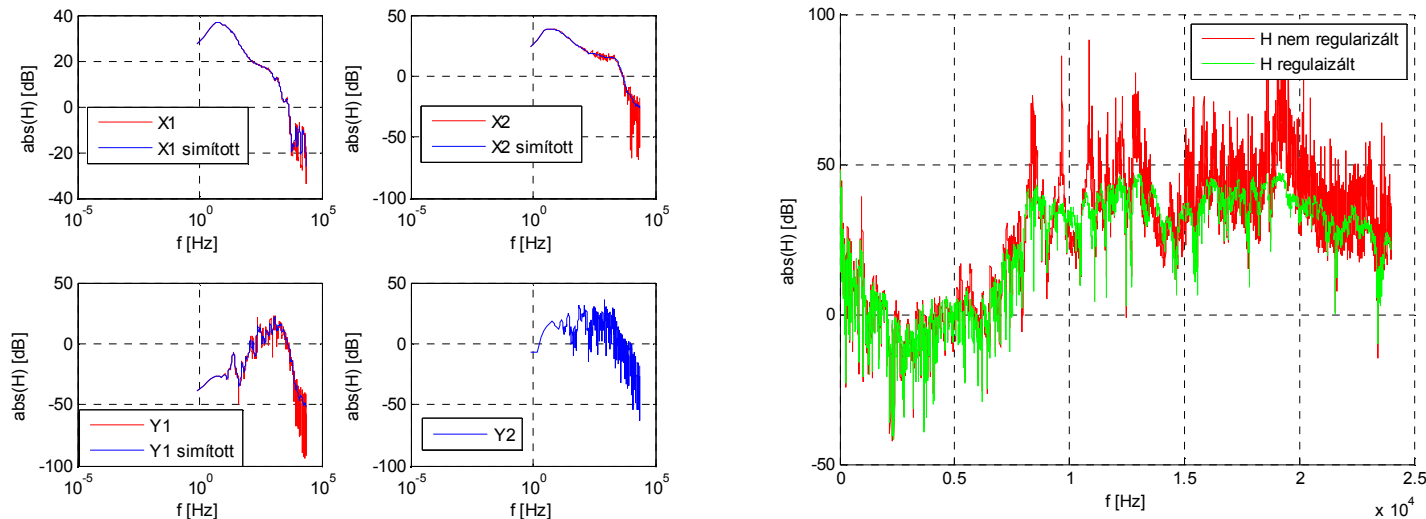
1. Ablakozás Hann-ablakkal, minta bővítése nullákkal

Ok: -ne legyen ugrás a mintában vágás miatt

-nagy pontszámú FFT => IFFT után az impulzusválasz ne lapolódjon át időtartományban

2. FFT

3. Regularizáció frekvenciafüggő simítással

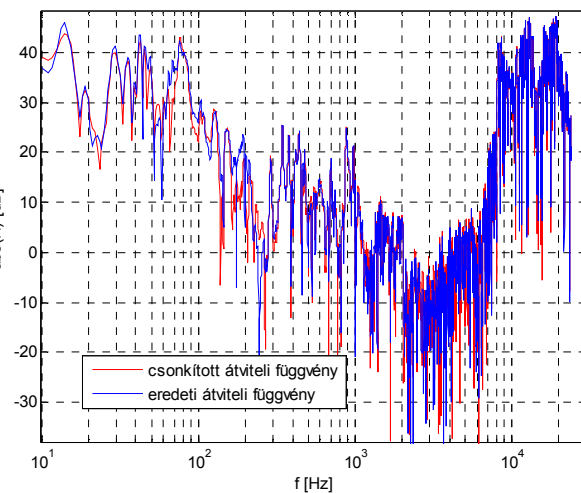
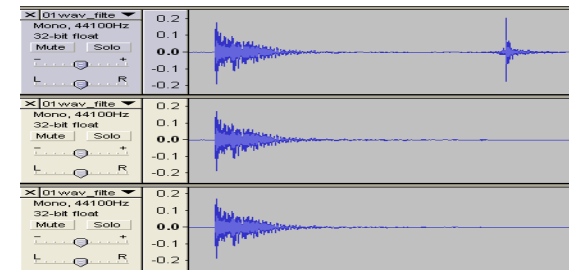
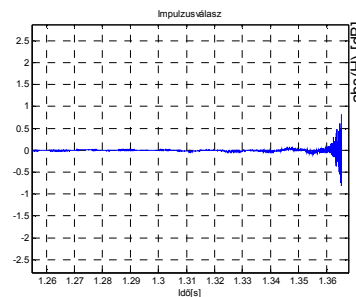
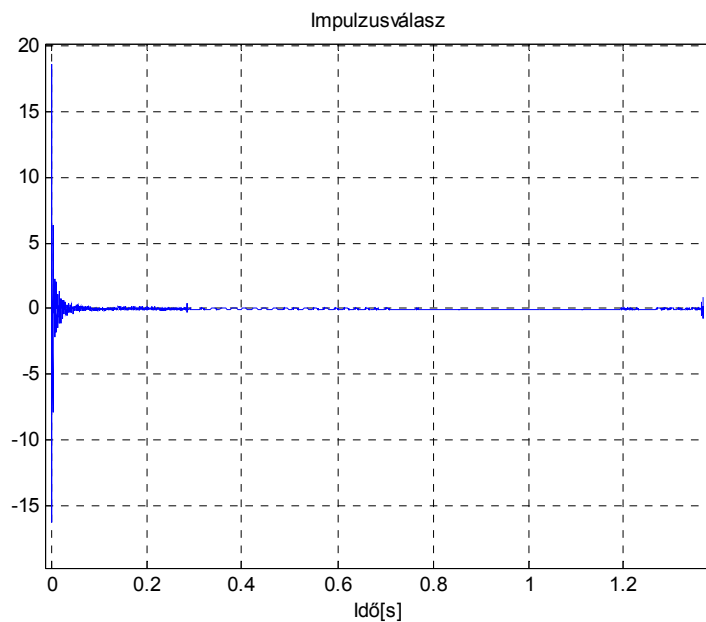
A felvételek feldolgozása II.

1. Átviteli függvény számítása

$$H = \frac{X1}{Y1} \bullet \frac{Y2}{X2}$$

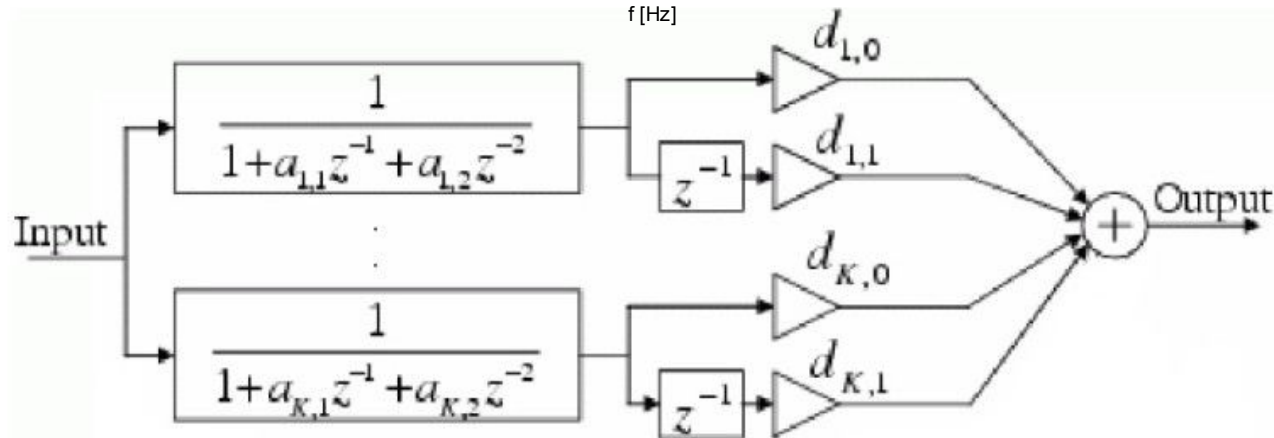
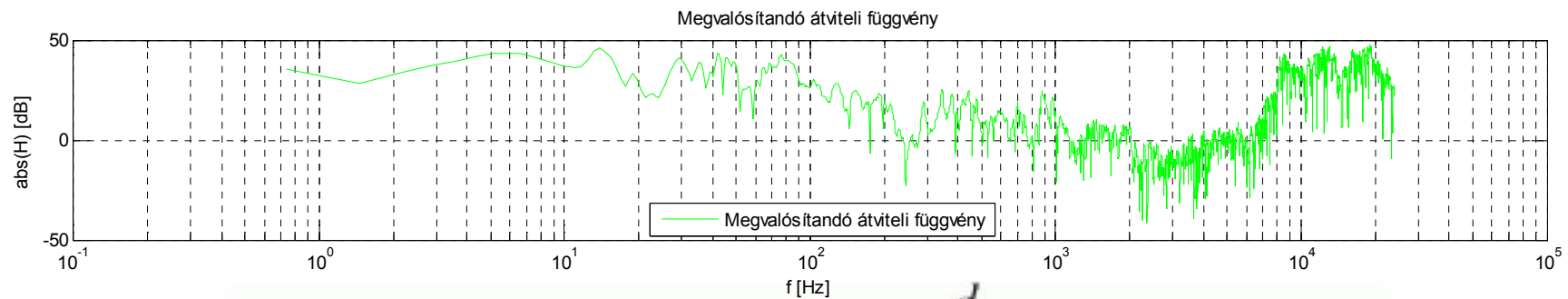
2. Impulzusválasz számítás

3. Impulzusválasz csonkítása

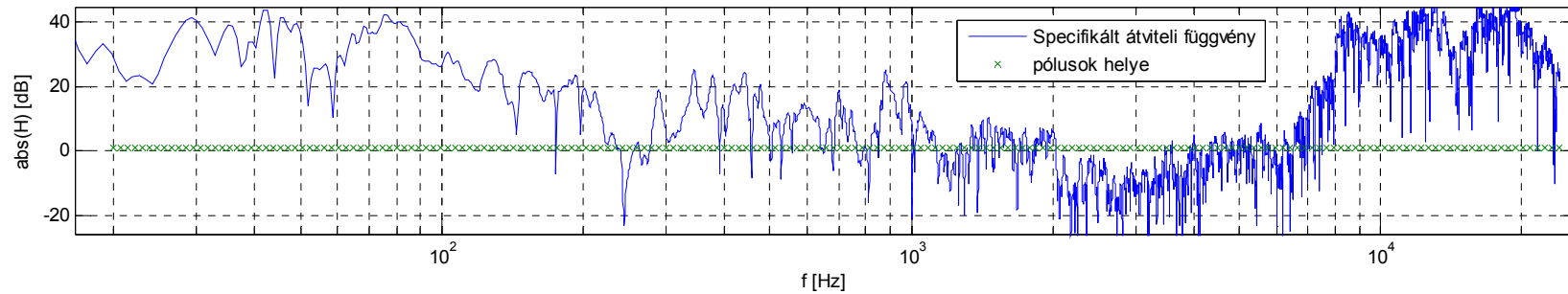
Digitális szűrőrendszer felépítése

- Hangszer átvitelének modellezése párhuzamos másodfokú IIR szűrőkkel, frekvenciatartományban logaritmikusan elosztott pólusokkal

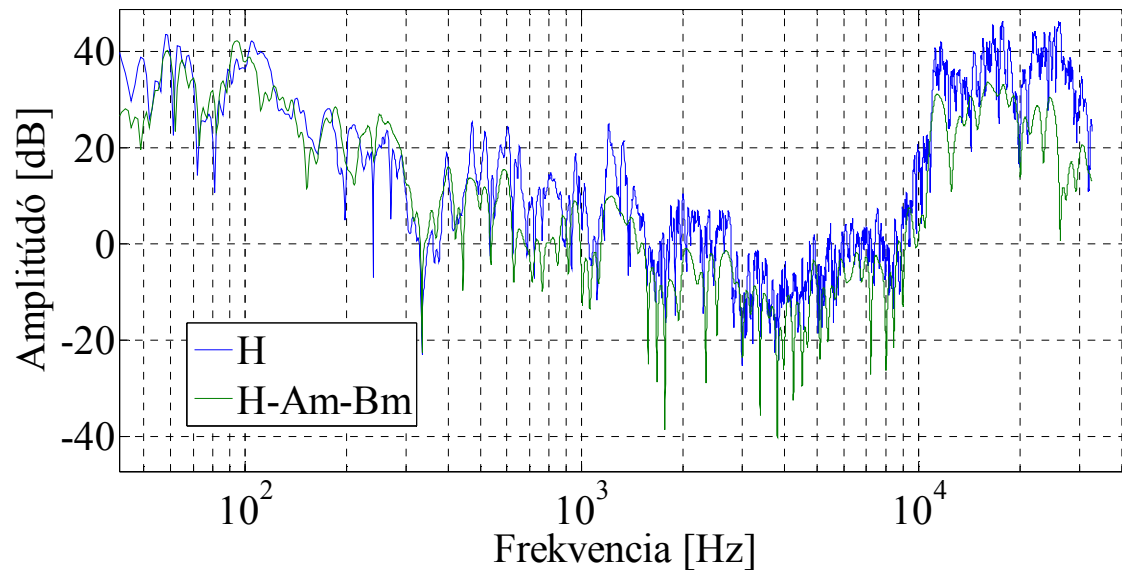
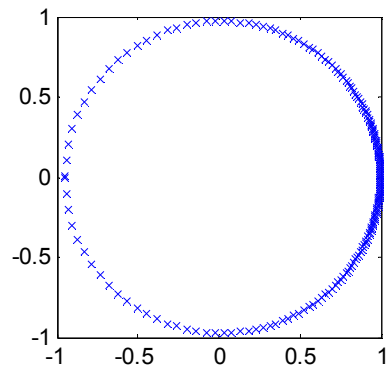

Együtthetők meghatározása

Tervezés frekvenciatartományban

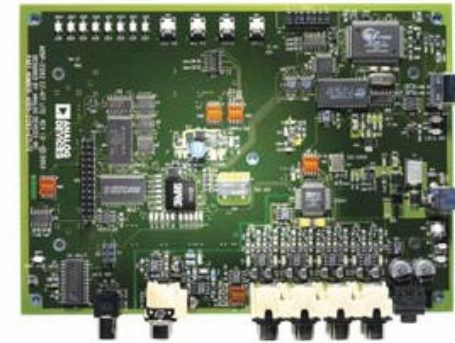

A mért és megtervezett szűrők összehasonlítása

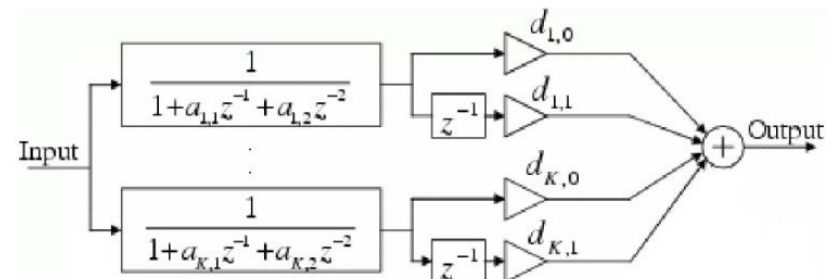
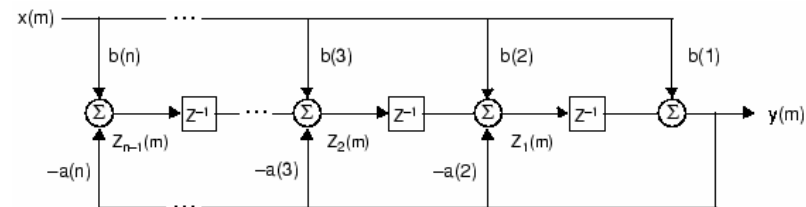

A szűrő struktúra megvalósítása digitális jelfeldolgozó processzoron

- ADSP-21262 SHARC®
- Mintavételi frekvencia: 48 kHz
- Bitmélység: 24 bit

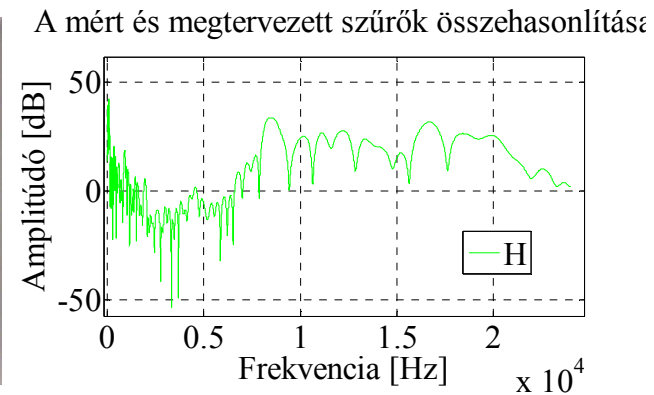
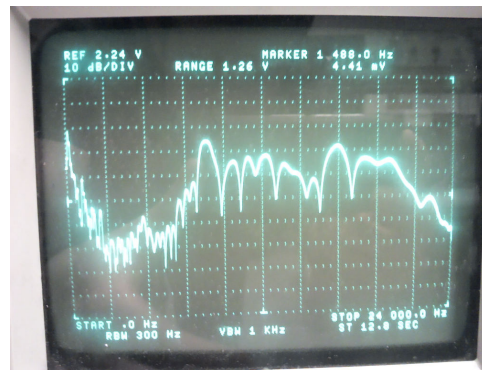
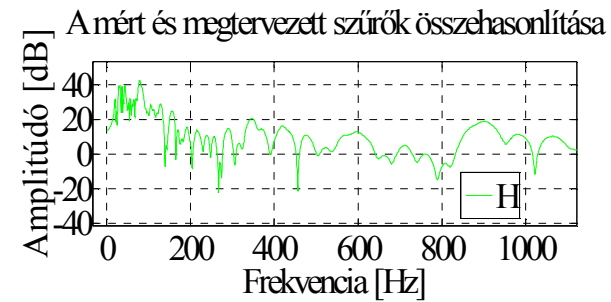

Algoritmus: II-típusú direkt struktúra

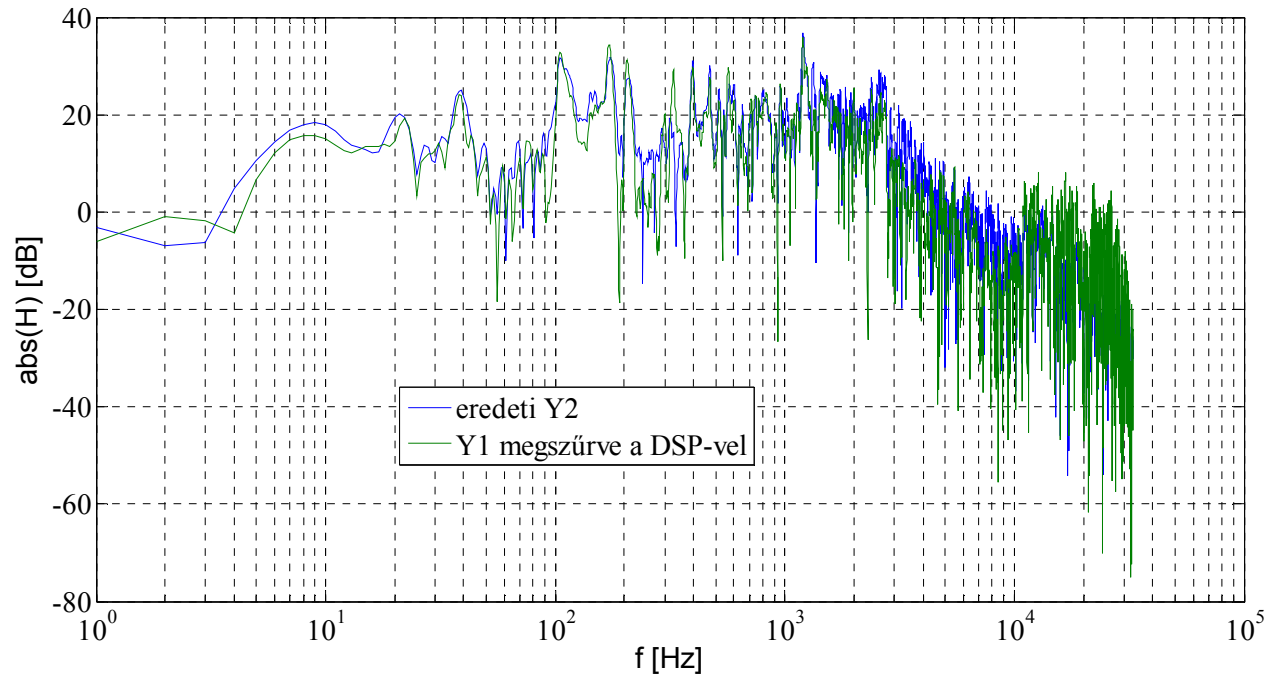
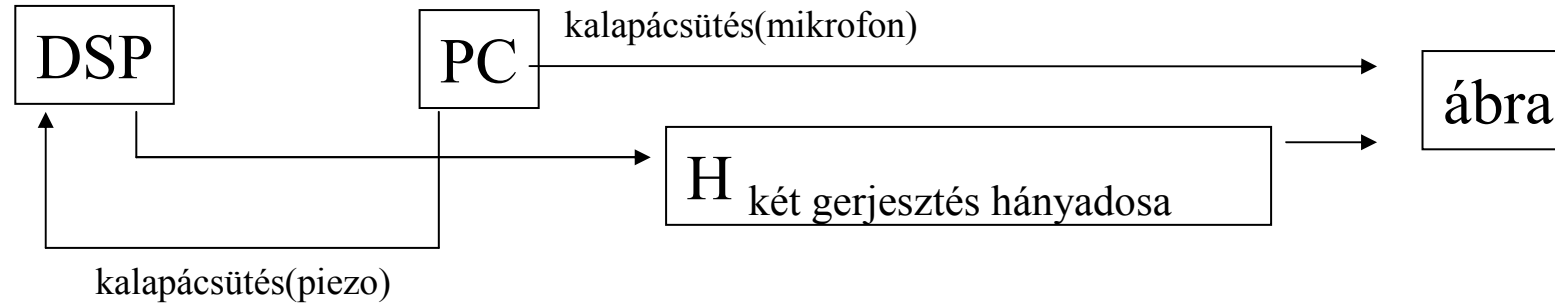
On-line tesztek, eredmény minősítése

DSP átviteli függvénye és a Matlabban számolt átviteli függvény összehasonlítása

Ellenőrzés kalapáccsal gerjesztett jelekkel

A teljes rendszer ellenőrzése:

Összefoglaló

- Az elért hangzás eltér még az akusztikus nagybőgő hangjától, de sokat javult, kicsit sok a mély és lehetne nagyobb közép frekvenciás átvitel. Feltehetőleg a környezet, azaz a falak és az asztal, nagyon kiemelték a mély hangokat a középső frekvenciasávot pedig kevésbé, ennek ellenére sokkal inkább hasonlít az akusztikus bőgő hangjára, mint azelőtt.
- A mérési elrendezésen még annyiban lehet finomítani, hogy a gerjesztést shakerrel végezzük és végigpásztázzuk az egész hallható frekvenciasávot, illetve a húrlábon oldalirányban gerjesztünk, mert a húrok is ilyen irányú mozgást végeznek.
- Amennyiben rendelkezésre áll kellő tűrőképességű piezo kristály, érdemes lenne a húrláb alá helyezni azt. A húrláb alatt nagyon nagy erők hatnak, ezért nem állt módomban kipróbálni.

Képek

NS CR4 NXT
Elektromos bőgő
~100.000 Ft

Köszönöm a figyelmet!